

אימא עם לב / עובר

דברים בהלוויה

אימא שלי נירה לב האהובה, שאת האימא הכי טובה שיכולתי לבקש לעצמי. אני יושבת וחושבת ולא יודעת בכלל איך ומאיפה להתחיל. אדבר אליך - אולי אי שם את מאזינה. כל שנות ילדותי הצעירות, כמו גם הבוגרות, הרגשתי אהובה על ידך מאוד מאוד. היית תמיד שמחה לקראתי. בילדותי היית אימא מגינה. ידעתי שיש לי תמיד על מי לסמוך בחיי. מגינה, אוהבת, גם כשלפעמים כועסת עלי - תמיד אהבה הייתה שם.

בבגרותי, בערך מתקופת המוסד החינוכי והלאה, הפכת לי לחברה ויועצת, בעצם כמעט החברה הטובה ביותר. הייתי באה אליך בעיקר עם הקשיים שלי, כי בהיותך עובדת סוציאלית במקצועך, וכנראה גם בנשמתך, תמיד הטית לי אוזן קשבת. יכולתי לשפוך את הרגשות, לקבל עצה טובה, להרגיע סערות פנימיות. תמיד ידעתי שכל שתאמרי ותעשי - ייעשה תמיד כשאני שם לנגד עיניך, והרבה פעמים אפילו לפני עצמך. הכל יהיה באכפתיות ואהבה מצידיך. תמיד ידעתי שאוכל לסמוך עליך, שלא יצא ממך דבר ממה שאני מספרת לך, כי טובתי בראש מעייניך. זה גם מה שעשה אותך עובדת סוציאלית כה טובה, כי במהותך, בשיחה אחד על אחד - את אלופה. הדרכת את הפונים אליך והענקת להם עצות טובות - כמו גם לי.

לפעמים הרגשתי קצת לא נעים ולא נוח - אם לפעמים נגרמו ריבים בינך לבין אבא, כאשר אני הייתי הגורם, שגרמו לך או לאבא לתפוס עמדה מנוגדת ומגוננת עלי. או שהוא היה כועס ואת מגינה עלי או הפוך. כנראה מאז קשה לי עם ריבים.

בתור ילדה קטנה אני זוכרת את נופשי הגלגלים שלנו. כל המשפחה נוסעים ומתנתקים מהקיבוץ לכמה ימים - בועה משפחתית. אוהבים, ולפעמים גם רבים... כי לך, זאת לא כולם יודעים, היה מזג חם, שירשת מסבא אליעזר, שלפעמים היה מתפרץ. למרות זאת אהבתי מאוד את הנופשים האלה.

זיכרון נוסף - נסיעה ביחד להדר באוטובוס. אני בערך בת 23, את קצת יותר מבוגרת - אבל צעירה עדיין. אהבתי "לדוג" שם מציאות וגררתי אותך לאורך רחוב העצמאות ורחוב הרצל, משני הצדדים. בסוף את כבר חצי מעולפת ורוצה רק לשבת - ואני גוררת לעוד חנות...

עוד זיכרון - לפני הלידה של מאי נסענו - אלן, אני, את ואבא, לחפש לנו ספה לשינה - כי אני מחשיבה מאוד את דעתכם. קראתי לך בטבעיות: אימא בואי לראות... אני זוכרת עדיין את התדהמה בקולה של המוכרת הצעירה - מה? זאת אימא שלך? ואת שאלת אותה - כן, נו אז מה? המוכרת אמרה שהיא חשבה שאת חברה שלי, כי מי הולך לקניות עם הורים? חשבתי לעצמי - איזה מזל יש לי, שאימא וחברה טובה שלי התגלמו באחת.

בתור אישה צעירה לא היה בך פחד. פעם סיפרת לי שבזמן מלחמת ששת הימים אבא היה מגויס, ואת לא פחדת שיקרה לו כלום. היה ברור לך שהכל יהיה בסדר. אני דווקא שונה ממך בקטעים הללו. זכור לי שפעם ישבנו בביתך ובאחת ההזדמנויות שהעלנו חוויות, עלתה איזו סיטואציה מהעבר. שאלתי איך לא פחדת בסיטואציה, שאני בתור ילדה ראיתי אותה מפחידה מאוד. ענית לי שעכשיו היית מפחדת... ולפעמים את מתגעגעת לאותה תחושת בטחון, שכבר אינך יכולה להחזיר. כנראה בגרת.

מן הסתם אותה תחושת בטחון, או החיים כפי שהיו אז בקיבוץ, גרמו לך ולאבא להיות הורים בגיל צעיר מאוד - 21 וחצי. למרות שלי היה טוב כך, כי בהיותי הבכורה זכיתי להרבה זמן איתכם, ואחר כך גם עידו ובהמשך שפריר. בעצם, ילדת את שלושתנו בגיל שבו אני אפילו לא הפכתי לאימא, לראשונה.

אני אוהבת את תמונתך מגיל 18 שהייתה במועדון. עידו אומר שיש בה זרימה יפה בכל הגוף ואני מסכימה. גם התמונה השנייה, שבתיה רזניק צילמה, עם החיוך שלך מגיל מבוגר יותר - אהובה עלי. יש שם חיוך קורן שהוא אימא שלי.

עזרת לי מאוד עם הבנות שלי, נכדותיך, כשנולדו, וגם אחר כך כילדות קטנות. איזה כיף היה שידעתי שיש לי על מי להישען. אני יודעת שהן מילאו אותך אושר ובהמשך גם ילדיו של עידו, אך איתם, למרבה הצער, לא הספקת הרבה. לצערנו, האלצהיימר הנורא תקף אותך בגיל צעיר מאוד יחסית, 72, גיל שבו בקיבוץ השיתופי אך יצאת לפנסיה. הייתה אמורה ליהנות מחיים יותר שלווים עם אבא, בזמן שלשניכם כבר פחות מחויבות לעבודה ויותר זמן פנוי. חבל שלא כך קרה.

אבא טיפל בכך במסירות בבית ומשך את הזמן ככל יכולתו - עד שהיה קשה מדי עבורו ועברת לבית הדר. גם שם הוא הגיע כל יום להאכילך בערב, ולדאוג לך, ובשבת - פעמיים ביום. הייתי באה לראותך מדי פעם עם דפנה. בהתחלה היה קשה מאוד, כי הכרת יותר ורצית לחזור הביתה. היינו יושבות איתך, הייתי מקריאה לך מספר, דיברנו קצת - והייתי חוזרת בבכי כל הדרך הביתה, מרוב כאב לראותך כך, ובכך שאני משאירה אותך שם. היית שם בין שמונה לעשר שנים, כאשר בכל פעם "אבד" משהו. אבל אני חושבת שאיכשהו, עד הסוף, תקשרתי איתך. שרתי לך באוכל, אמרתי לך שאת אמי, שאני אוהבת אותך ומתגעגעת אליך ובטח גם את אלי. חייכת אלי לפעמים, ואני בטוחה שהבנת.

בזמן האחרון היית יותר רדומה. שרתי לך את השיר "את תלכי בשדה" בזמן הארוחות ואת הסתכלת עלי. ביום שישי האחרון אבא אמר לי שהודיעו מבית הדר שאת כבר לא יכולה לבלוע וזה רק עניין של זמן. ראיתי שאת ישנה הרבה ולא מתעוררת. הכינו אותנו, אבל קשה היה לדעת אם את בשלב הזה, כי גם קודם לא בדיוק יכולנו לדעת מה המרגש אצלך. אבא קרא לחגית רקובסקי-קרמר, והיא באה ועזרה לנו בפרידות ביום שישי ושבת. חגית קלטת ממך איזה מסר של שמחה וסיפרה לי. זה הרשים אותי שהיא התחברה לאנרגיה שלך. חגית גם שאלה אותך למה נשארת זמן כה ארוך - וקלטת ממך שזה כדי לשמור על המשפחה. תודה לה. לי זה עזר בצורה מדהימה. גם עידו ואורית הזמינו מישהי מתחום האנרגיות, שקלטת בתקשור עמך שחלקים ממך כבר לא עימנו ואת רוצה שכל אחד ייפרד. חשבת על זה ואמרתי שאמא ידעה שאני צריכה את הזמן להתרגל להליכתה ולעצמאות, לכן היו עשר השנים הללו. אז תודה לך גם על זה.

בכל הימים האחרונים אמרתי לך בליבי ובקול רם שאני אוהבת אותך ומשחררת אותך למקום טוב יותר - אם את רוצה בכך. גם שאר בני המשפחה עשו זאת. כנראה הקשבת לנו וכך השתחררת. באתי בבוקר כשאבא הודיע לי - אלן חשב מיד free at last. רציתי ללוותך מהעולם הזה - אבל כבר יצאת. כשהגעתי עדיין היית חמה למגע. כל המשפחה התאספה שם. ליטפתי אותך ואמרתי לך שלום. אפילו היה לי זה ז'ו לשנת 2000, שסבא שלי, אביך, נפטר - גם אז קראתם לי קצת אחרי מותו ועשיתי אותו דבר. אימא את בליבי ותישארי בליבי לתמיד. אני עוטפת אותך באור. להתראות אימא.

נירה וענבר בחוף קיסריה, 1977